Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ—МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 302 (3302) | 1940 оной декабриин 29, воскресенье | СЭН 10 МҮНГЭ

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөн тараба

ДЕКАБРИИН 27-ной үглөөнэй заседани дээрэ нүхэр Игнатьевай элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ үргэлжэлөө. Зоотехник н. Дондуков (Селенга), орденто н. Сычев (Кабанск), н. Воронцов (Тунхэн), н. Митякин («Хүндэлэлэй тэмдэг» орденто Хонхолойн МТС), н. Автушенко (Бичура). н. Кузнецов (Зооветинститут), н. Ахмедов (Тарбагатай), БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Борсоев, агроном н. Абрамов (Кабанска МТС), БМАССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшэ нүхэр Иванов ба бусад хамта 14 хүнүүд үгэ хэлэбэд.

ДЕКАБРИИН 27-ной үдэшын заседани дээрэ солото опытник н. Капустин (Кабанск) ба бусад түрүүшүүл үгэ хэлэһэн байна. Тэрэнэй һүүлээр, түрүүшүүлэй зүблөөнэй тогтоол нэгэн дуугаар баталагдан абтаа.

Мандан байгаа Бурят-Монголой хүдөө ажахын түрүү, солото хүнүүд болбол арадуудай агууехэ вождь, ашата багша Сталинда амаршалгын бэшэг эльгээбэ.

Удаань. нүх. Дубровский болбол социалистическэ тарянажалай ба малажалай түрүү 60 хүнүүдые шагнаха тухайда БМАССР-эй Наркомзем А. Петряковай приказые соносхобо.

Энээгээр. гурбан үдэр үргэлжэлһэн зүблөөн тараба.

Июниин 26-най Указые хазагайралтагүйгөөр бэелүүлхэ

8 часай хүдэлмэриин үдэртэ, долоон хоногой хүдэлмэриин неделидэ ороходо тухай ба предприятиһаа, зургааһаа хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай өөһэдынгөө зоргоор гаралгые хорижолхо тухай Указ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумээр абтаһанһаа хойшо 6 һара үнгэрбэ. Энэ Указ болбол манай эхэ оронойажахын ба сэрэгэй хүсэшадалые саашадань бэхижүүлгэдэ шэглүүлэгдэһэн, гүрэнэй угаа ехэ удхашанартай хэмжээяюуулга болоһон байна. Тэрэ хадаа советскэ хүнүүдэй ажабайдалда нэбтэрэн орожо, тэдэнэй ажалай дисциплиные дээшэлүүлгэдэ. промышленностиин. транспортын, ажахын ба гүрэнэй аппарадуудай хүдэлмэриин шанарые һайжаруулгада ехэхэн үүргэ дүүргэбэ.

Хүдэлмэриин үдэрые уртадхалга ба долоон хоногой неделидэ оролго болбол продукци гаргалгые ехэдхэхэ нэмэлтэ аргабайдалда хүргэнэ. Ажалай булад хатуу дисциплинэ байгуулга, прогульщигуудтай ба летунуудтай эрид шангаар тэмсэлгэ болбол мүн лэ продукци гаргалгые дээшэлүүлхэ аргабайдалда бүри үргэн зам нээнэ. Указ хадаа летунуудай далиинень таһа хайшалаа.

«Социализмые байгуулгадахи гол бэрхэшээлынь хадаа ажалай дисциплиные хангалгада байна» гэжэ Ленин 1918 оной апрель һарада хэлэһэн юм. Ажалай үдэр бүриин дисциплиные сахилга болбол эгээн хүшэр ба, зүгөөр, тон яашагүй шухала зорилго мүн болоно гэжэ Ленин нэгэнтэ бэшэ заадаг һэн. Июниин 26-най Указ болбол энэ зорилгые шиидхэлтэдэ социалистическэ гүрэнэй гарта тон хүсэтэ зэбсэг болобо.

Указ хүсэндөө оруулагдаһаар хахад жэл болоо. Тэрэнэй аша таһань промышленностиин олон һалбаринуудта угаа эли тодоор харагдаад байна. Бүхы социалистическэ индустриинай һүүлэй һарануудта урагшаа нилээд дабшаба. Хара металлургиин Наркомадай предприятинууд дээгүүр шэрэм хайлуулгань, байгша оной июнь һаратай жэшээлбэл, 15 проц. шахуу дээшэлээ, булад хайлуулга—17 проц. үлүүтэй, прокат үйлэдбэрилгэ—10 проц. шахуу ургаба. Шулуу нүүрһэнэй Наркомадай шахтанууд дээрэ сутка бүриинь нүүрһэ абалга декабриин түрүүшын 20 хоног соо июниинхиһээ 19 проц. шахуу ехэ болоо.

Энэ хадаа промышленностиие бүхы хэмжээгээрнь дээшэлүүлхын гүла манай партиин ба правительствын зүгһөө ябуулагдаһан угаа ехэ хүдэлмэриин аша, июниин 26-най Указые бэелүүлгын аша үрэнь мүн.

Июниин 26-най Указай тунхаглагдаһанһаа хойшо, прогулай тоо промышленностиин али бүхы һалбаринуудта эрид үсөөрөө. Энээниие орон доторхи томонууд предприятинууд дээрэхи жэшээнүүд эли тодоор харуулна. Хэрбээ, Дзержинскын нэрэмжэтэ металлургическа завод дээрэ июль һарада 337 прогул гараһан аад, ноябрь һара соо 35 прогул үзэгдэһэн байна.

Прогулай үсөөрһэниинь эли. Зүгөөр. энэмнай үшөө лэ дутамаг байна. Июниин 26-най Указ болбол прогулые үсөөрүүлгэдэ зорюулагдаһан бэшэ, харин тэрэниие огтолон, үндэһөөрнь усадхалгада шэглүүлэгдэнхэй. Тиигэбэшье, прогул хэхэ ба нэгэнһээ нүгөөдэдэ ниидэн, зайгуултан ябадаг ушарнууд үшөө лэ үргэлжэлһөөр зандаа. Энэ факт хадаа июниин 26-най Указые ажабайдалда нэбтэрүүлгые тон дутамагаар ябуулжа байһаниие гэршэлнэ. Прогул үсөөрһэндэ һанаагаа амарха үндэһэ баримта яабашье байха ёһогүй.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй июниин 26-най Указые бэелүүлгэ болбол прогульщигуудтай ба летунуудтай тэмсэлээр хизаарлана бэшэ. Указай үндэһэ һуури дээрэ үйлэдбэриингөө хүдэлмэриие шэнэдхэн байгуулха, үйлэдбэриин ба ажалай эмхидхэлые һайжаруулха хэрэгтэй. Тус Указ болбол зарим хэдэн предприятинуудта гурбан халаанай хүдэлмэринүүдһээ хоёр халаанда ороходо ба тиихэ зуураа, продукци гаргалгые ехэдхэхэ аргабайдал олгоһон байна. Гэбэшье, олонхи предприятинууд продукци гаргалгын ургалтые үшөө мүнөө хүрэтэр ехээр түйлажа шадаагүй байһаар.

Зарим партийна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд хадаа июниин 26-най Указые бэелүүлгэдэхи хиналтые гансахан лэ прогулай үсөөрһэн тухай тоо мэдээгээр хизаарладаг байна. «Прогул үсөөн болоо—тиимэ хадаа бүгэдэ һайн, эдэ барандаа ниитын хүдэлмэриин үрэ гээшэ гэжэ хэлэхэдэ болохо байна. Гээгдэнги предприятинууд дээрэ продукци гаргалгын дээшэлдэгтүй ябадалай түлөө ажахынхид харюусана бэзэ» гэһэн һаналнууд гарадаг байна.

Иимэ һаналнууд зарим партийна организацинуудта үшөө лэ байһан зандаа. Олонхи горкомууд, райкомууд, обкомууд бодото үйлэдбэриин асуудалнуудта гүнзэгыгөөр оролсодоггүй, ажалые эмхидхэхэ тухай асуудалаар һонирходоггүй, үйлэдбэридэ түбэг ушаруулдаг ба хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ һаад болодог—үйлэдбэриин хүдэлмэригүй байлгые усадхалгы түйладаггүй байна. Иимэ хэрэг үндэһөөрөө хубилгагдаха ёһотой. Партийна организацинууд болбол июниин 26-най Указые гүйсэдхэлгэтэй холбоотой хэмжээябуулгануудые бэелүүлгэдэхи хиналтые һуладхаха ёһогүй.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй июниин 26-най Указые гүйсэдхэлгэ болбол промышленностьда ба транспорт дээрэ һүүлэй һарануудта түйлагдаһан амжалтануудые улам үсхэлгэдэ туһална, 1941 оной шэнэнүүд гайхамшагта илалтада хүргэхэ байна. Ерэхэ жэл—Сталинска Табанжэлэй дүрбэдэхи жэл—манай партиин ба бүхы оронойнай ажабайдалда гайхамшаг ехэ событинуудаар, Бүхэсоюзна XVIII партийна конференцеэр тэмдэглэгдэхэнь. Шэнэ жэл болбол советскэ гүрэнэй шэнэнүүд илалтануудай, социализмын шэнэнүүд илалтануудай жэл болохо ёһотой.

(«Правдын» түрүү бэшэгһээ).

Культурна фронтын түрүүшүүл

Декабриин 14-дэ, нарком нүхэр Потемкиноор хүтэлэгдэн РСФСР-эй Арадай гэгээрэлэй Комиссариадай жюрин заседани боложо, һургуули тухайда парти ба правительствын тогтоолнуудые дүүргэхын түлөө, бүгэдэ ниитын һуралсалые бэелүүлхын түлөө багшанар, һургуулинууд ба районууд хоорондын социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаад, энэ мүрысөөндэ эрхим һуури эзэлһэн багшанарые отличнигай грамотаар шагнаба. Тэдэнэрэй дунда манай республикын һургуулинуудай 10 түрүүшүүл бии:

ЦЫБЕНОВА Даша-Ханда—Яруунын аймагай. Эгэтын эхин һургуулиин багша.

ПИЧУГИНА Юлия Ивановна—Закаменай аймагай, Джидастройн дунда һургуулиин багша.

ДРОЗДОВ Константин Матвеевич—Баргажанай дунда һургуулиин һуралсалай частиие даагша ба математик.

СОЛОВЬЕВА Евдокия Федоровна—Мухар-Шэбэрэй аймагай, Хара-Шэбэрэй эхин һургуулиин багша.

ХАЛТАНОВА Варвара Иннокентьевна—Яруунын дунда һургулиин багша.

ПАНЧУКОВА Ираида Александровна—Улан-Удэ городой № 1 дунда һургуулиин эхин классуудай багшэ.

РАМПИЛОВА Елена Александровна—Улан-Удэ городой № 3 дунда һургуулиин багша.

КИМ Иннокентий Александрович—Улан-Удэ городой № 36 НСШ-гэй историин ба конституциин һургагша.

МЯХАНОВА Анна Федоровна—Улан-Удэ городой № 10 дунда һургуулиин ород хэлэнэй ба литературын һургагша.

ЦЫРЕНЖАПОВ Буда Номтоевич—Яруунын аймагай Ульдиргын НСШ-гэй директор.

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөн

Улам һайнаар хүдэлмэрилхэбди

(Хориин аймагай, Анаагай сомоной «Улаан Одон» колхозой түрүүлэгшэ нүх. БАЗАРЖАПОВАЙ үгэһөө)

Манай колхоз болбол энэ жэлэй тарилгые ба таряа хуряалгые саг болзор доторонь дүүргэһэн байна. Тиин, ерэхэ жэлэй тарилгада бараг һайнаар бэлэдхэнэбди. Мүнөө үрэһэ хаалга 100 проц. дүүргэгдээ. Мүн тарилгын зэбсэг бүрин заһагдаатай. Гүрэндэ тушааха уялгануудаа 100 проц. дүүргээбди. Агротехническэ хэмжээябуулгануудые муу бэшээр бэелүүлнэбди. Манай колхоздо мүнөө саһа тогтоолго 80 проц. ба үнһэ суглуулга—80 проц. дүүргэгдэһэн байна.

Малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ манайхид бага бэшэ амжалтануудтай. Энэ жэлдэ адуу моридые олошоруулха түсэбөө 102,1 проц. дүүргэһэн ба эбэртэ малаар—101 проц., хони-ямаадаар—102 проц., гахайгаар—122 проц. дүүргэгдэһэн байна. Мүн тахяа шубуудай фермэтэйбди. Хонин ажалай фермэ эмхидхэхынь түлөө 100 гаран хонид бусад колхозуудта үгтэһэн байна.

Гадна, малай байра барилгые түсэбэй ёһоор сүм дүүргэхэһээ саана, хурьгадай ба тугалнуудай байрануудые түсэбһөө үлүүлэн барибабди. Манай колхоз болбол 40 адуушай байха хэмжээтэй фермэ түргэн аргаар бариһан байха юм.

Бидэнэр болбол колхоздоо ажалай журамые гүнзэгыгөөр нэбтэрүүлхын түлөө тэмсэһэнэйгээ ба социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэйгээ ашаар иимэнүүд амжалтануудые түйлаһан байнабди.

Колхозоо ба колхознигуудаа культурна болбосон болгохын түлөө ехэ оролдолго гарганабди. Манай колхоздо улаан булан, бани г. м. баригдаа. Мүн колхознигуудай дунда агротехническэ кружок эмхидхэгдэжэ, 7 хоногтоо нэгэ дахин заняти ябуулдаг юм. Манайда түрүү хүнүүд олон. Хүдөөажахын выставкэдэ хабаадалсахаар арба гаран эрхим хүнүүд бэлэдхэжэ байна.

Колхоз доторхи эрхим түрүү хүнүүдэйгээ тоое бүри олошоруулан, ерэхэ жэлдэ бидэнэр улам һайнаар хүдэлмэрилхэ байнабди. Тиин, зуун хонидһоо дунда жэшээгээр 110 хурига абаха ба малай түлые нэгэшье хороолтогүйгөөр түлжүүлхэ уялгаа үгэнэбди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ И. Борсоев, ВКП(б)-гэй ОК-гэй секретарь К. Н. Языков—Хориин аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дунда. Новиковай фото.

Түрэхэ малнуудаа гамнаха

(Улан-Удын мяханай комбинадай директор нүхэр КОЛАЧЕВАЙ үгэһөө).

Эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудай түрүү ониһон техникээр нарижуулагдаһанай ашаар малһаа абтаха бүхы зүйлнүүд бүрин хэрэглэгдэнэ. Мүнөө үедэ Мяханай комбинат болбол малһаа абтаха бүхы зүйлнүүдэй 98 процентые хэрэглэн ашаглажа, эдеэ хоолой ба техническэ эдлэлнүүдые бүтөөн гаргадаг байна. Комбинадаймнай амжалтата хүдэлмэридэ жэлэй түрүүшын хахад соо имагта һаад ушардаг байна. Манай колхозууд болбол мяха тушаалгаар гүрэнэйгөө урдахи уялгые юрэнхыдөө жэлэй хоёрдохи хахадта, малай таргалаад байха үедэ оруулдаг байна. Тиин энэ үедэ тушаагдаһан малнуудай тоодо түрэхэ малнууд ехэ олон дайралдадаг. Жэшээлхэдэ, 1940 он соо манай комбинадта 600 гаран түрэхэ мал оруулагдаба. Түсхайлан хэлэбэл, Бичурын аймагһаа 50 толгой, Зэдэһээ—100, Хориин аймагһаа 100, Селенгын аймагһаа 20 гаран толгой тугаллаха үнеэдые тушааһан байба. Гадна, Зэдын аймагһаа энэ жэлдэ 300 түрэхэ хонид оруулагдаа. Иигэжэ, түрэхэ малнуудые һүрэг олоор таргашалха ябадал болбол малүсхэбэрилгын түсэб гүйсэдхэлгые һаатуулна. Энээниие манай колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, малшад ба хүдөөдэхи зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэд һайтар ойлгохо ёһотой.

Республикын олонхи колхозууд болбол гүрэндэ мяха тушаахадаа ехэнхидээ тэрэнэй шанарые харалсадаггүй, харин малайгаа туранхайһаань түүбэрилэн оруулна. Энэ хадаа гүрэнэй интерестэ яабашье таарахагүй хэрэг мүн. Тиимэһээ гүрэндэ тушааха малнуудаа эртэнһээ таһалан, һайн тэжээлдэ ба харууһалгада байлгаха шухала. Манай республика малай тэжээлээр угаа баян. Хэрбээ һүрэг малаа һайнаар харууһалаад, эрхим тэжээлээр хангаад байбал малажалаа бүри үндэр шанартай ба ашаг үгэлгэ ехэтэй болгохомнай лабтай.

Нютагай аргабайдалые гүйсэдөөр хэрэглэе!

(Улан-Удын ботаническа садай директор нүх. Святогорой үгэһөө).

Би Улан-Удын ботаническа садта хүдэлмэрилнэб. Манай зорилго хадаа эрдэм ухаанай түйлалтануудые социалистическэ хүдөө ажахыда үргэнөөр нэбтэрүүлгэ болоно. Малай тэжээлые элбэгжүүлхэ, техническэ культура ба жэмэс тарилгые дэлгэрүүлхэ асуудалые шиидхэхэ зорилгонууд бидэнэй урда табигданхай.

1939 оной хабар, туршалгынгаа участогай гектар бүриһөө 120 центнер ургаса хуряаха. республика дотороо ойрын 3-4 жэл соо малай тэжээлэй шэмэтэ ногоонуудые ургуулха гэжэ социалистическэ уялгануудые абаһан байгаабди. Тиин. малай тэжээлдэ хэрэглэхэ эрхим шанартай ургамалнуудые элирүүлхэ, тэжээлэй базые һайжаруулха ба шэнэ ногоонуудые бии болгохын тулада ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Нютагай байдалые гүйсэд шэнжэлээд байхада, манай эндэ ямаршье сортын ургамалнуудые амжалтатайгаар ургуулжа болохо тэжэ элирүүлэгдээ.

1939 ондо га бүриһөө 120 центнер үбһэ хуряахаар хараалһан аад. энээнээ гүйсэд дүүргэжэ шадаагүй, харин 1 га талмайһаа 90 центнер абтаһан байгаа.

Мүнөө тэрэ уялгамнай гүйсэдхэгдөө. Энэ жэлдэ. рекордно участогаймнай 1,43 га талмайһаа 158,8 центнер үбһэн абтаба.

Мүн, манай харгаалзадаг «Майн 1» колхозшье нилээд алхасатай ябана. Жэшээлхэдэ 17 гектарһаа—40-40 центнер, 90 гектарһаа—35-35 цент., 50 гектарһаа — 25-25 центнер, 150 гектарһаа—23-23 центнер үбһэ хуряаба. Энэ хэрэгтэ луговод нүх. Корнилов ба комсомольско звенонуудые эмхидхэлгые анха түрүүн үүсхэлсэһэн. эдир комсомолец нүх. Михалев гэгшэл тон ехэ туһа хүргэһэн байха юм.

Республика доторхи ургамалнуудһаа 80 сорт хүсы үбһэ ба 200 түрэлэй ногоонуудые шэнжэһэн байнабди. Эдэ ногоонуудые наг шэбхээр хушажа, үбэлэй сагта үхүүлэнгүй байлгажа болоно.

Техническэ культурын тарилга дэлгэрүүлхэ тухай мүн лэ нилээд хүдэлмэри хэгдэбэ. Манай республикада тоһото ургамалнууд бүри гайхамшаг һайнаар ургадаг байна. Тэрэшэлэн. Марокко мэтын дулаан оронуудай ургамалнуудые ургуулжа болохо байһань элирүүлэгдэбэ.

Тэрээнһээ гадна, хойто мүльһэн далай шадархи Архангельскдашье жэмэстэ модонуудые тарижа, нюдаргын шэнээн мандагар яблокануудые ургуулжа байхадань. мүнөө болотор манай республикада нэгэшье колхозой садгүй байхань тэсэшэгүй болоно гээшэ. Зүгөөр, манай эндэ жэмэстэ модонуудые ургуулха алибүхы арга байдалай гүйсэд бииие садоводуудай гурбан жэлэй опыт гэршэлнэ. Манай садта 11 сортын яблоконуудые ургуулха туршалга хэгдэбэ.

Иимэһээ, элдэб түрэлэй жэмэстэ модонуудые олоор ургуулалга—манай республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй шухала зорилгонуудай нэгэнь болоно. 1939 ондо республика дотороо жэмэстэ 2000 модо, 1940 ондо 40000 модо ургуулһан ба 1941 ондо 500.000 модо ургуулха түсэбтэйбди. Хэрбээ тус түсэбые амжалтатайгаар гүйсэдхэжэ шадабал, республикынгаа ажалшадые яблокаар хантажа шадаха байнабди.

Тиин. манай республикын ажалшад хадаа ойрын жэлнүүдтэ Бурят-Монгол оронoo үндэр ургасатай техническэ культураар ба үнгэ бүриин жэмэстэ сэсэрлигээр һалбарүүлхань дамжаггүй гэжэ батаар найдагдана.

Культурна болбосон байдалай түлөө

(Занграйн аймагай, «Улаан Эрхирэг» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Санжеевэй үгэһөө)

Манай колхоз болбол мал ба таряан ажал багаар эрхилдэг, имагта лэ огородой ажал хэдэг юм. Зүгөөр, 1940 ондо малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые ба таряа тариха даабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэһэн байна.

Колхознай эмхидхэгдэһэн сагһаа хойшо огород таридаг болоо һэн. Түрүүшын жэлнүүдтэ энэ шэнэ хүдэлмэриие эрхилэлгэ нилээд бэрхэтэй байгаа. Гэбэшье, тэдэ бэрхэшээлнүүдтэй тэмсэн дабажа шадаабди. Мүнөө, бидэнэр өөрынгөө огородһоо үндэр ургаса абаха дүршэлтэй болообди. 1938 ондо милил 20 гектар огород таридаг байгааһаа, 1940 ондо 90 гектар таригдаба. Ургасань нилээд нэмээ. Энэ жэлдэ огородһоо 960 мянган түхэриг олзо оруулагдаа.

Хүдөөажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха хүндэтэ эрхые түйлахын түлөө ехэ хүдэлмэри ябуулагдаһан байна. Манай колхоз 1939 ба 1940 онуудай выставкэдэ хабаадалсаба. Мүн, 1941 ондо хабаадалсахын тула мэдүүлгэ үгөөд байнабди.

Колхозойнгоо тосхониие культурна болбосон болгохо тухай хэмжээябуулганууд абтажа байна. 250 хүнэй һууритай шэнэ клуб баригдаа. Мүн амбулатори. улан булан ба хүүгэдэй ясли баригдаха байна. Клуб ба амбулатори гэхэ мэтэдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүдые худалдан абахын зорилгоор. 35 мянган түхэриг мүнгэ таһалаад. хүниие Москва эльгээгээбди.

Хүдөө ажахын республиканска түрүүшүүлэй зүблөөн

Дутуунуудаа шууд зайсуулха

(Баргажанай аймагай Улюнска сомоной Совердэй турүүлэгшэ нүхэр Бадмаевай үгэһөө)

Бидэнэр хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ сугларaад байхадаа. 1940 ондо туйлаһан амжалтанууд ба хүдэлмэридэхи дутуу дунданууд, алдуу эндүүнүүд тухайда хөөрэлдэхэһөө гадна, мүн хэн ямараар хүдэлмэрилөөб, ямар шэнэ ба һонин арга зүйнүүдые хүдэлмэридөө хэрэглээб гэжэ хэлсэхэ ушартай байнабди.

Манай сомон дотор гурбан томохонууд колхоз бии. Эдэнэрэй ажал хүдэлмэри тухайдань тобшохоноор хэлэе.

Түбхын түрүүндэ. эдэ колхозууд хадаа гүрэндэ үгэхэ уялгата тушаалгануудаа болзор соонь бүрин дүүргээ.

1940 ондо хабарай тарилгын түсэбэй ёһоор сомон дотороо хамтадаа 2015 гектар тариха байһан аад. 2177 га тарижа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байгаабди. Бүхы сомон соогоо. дунда жэшээгээр. гектар бүриһөө 10 центнер ургаса хурнагаабди.

Малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтэ иимэ байна: эбэртэ томо малаар—101,2 проц., хони ба ямаадаар—104 проц., гахайнуудаар—130 проц. ба адуу моридоор—101 процент. Колхоз бүхэн гурба-гурбан фермэнүүлтэй ба фермэнүүдынь малнуудаар үлүүлэн бүридүүлэгдэнхэй. Хэрбээ үгтэһэн түсэбэй ёһоор хаража үзөө һаа. МТФ-дэхи мал—4 дахин. ОТФ-дэхи хони ямаад—5 дахин ба СТФ-дэхи гахайнууд—2 дахин олошорһон байха юм. Залуу малые түлжүүлэн ургуулха түсэбөө мүн лэ гүйсэдхэһэн байнабди. Зүгөөр, поросенконуудай 10 процентнь үхэһэн байгаа.

Үнгэрэгшэ зун ган болоҗо сабшалангай ургасын муу байһан дээрэһээ, үбһэ тэжээлээр хүсэд хангажа шадаагүйбди. Тиигэбэшье соломо, хагда ба силос гэхэ мэтын тэжээлнүүдые зүбөөр ба шадабаритайгаар хэрэглэжэ, тэжээлээр дутахагүйе оролдоно ба энээн тухайда тусхайта хэмжээнүүдые мүнөөнһөө эхилэн, абажа байнабди.

Тэжээлһээ гадна, дулаан байра хадаа адуу малые тобир тарганаар ондо оруулалгада тон ехэ үүргэ дүүргэнэ. Бидэнэр болбол барилгые түргэн аргаар эмхидхэжэ, түсэбэй ёһоор 9 барилгануудые бодхохо байһан аад, 11-е барябди.

Үнгэрһөө байгаа жэлдэхи хүдэлмэриингөө опыдые хараадаа абан, саашадаа зүбөөр хэрэглэжэ, 1941 ондо бүри эрхимээр ажаллахын тулада, бидэнэр болбол ерэхэ жэлэй хабарай тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхэ ёһотойбди.

Теэд, манай сомон хадаа 1941 оной тарилгын кампанида хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ байна гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Ушарынь, бидэнэр болбол эртын пар хахалха түсэбөө 88 проц., хоёрлолгын түсэбые—56 проц. ба намарай пар хахалалгые миил 36проц.. дүүргээбди. Шалтагануудыень бэдэрхэ болоо һаа: нэгэдэхеэр пар хахалалгада сомоной Совердэй зүгһөө анхарал багаар табигдаһан ба тэрээнииe һулаар хүтэлбэрилһэн байна. Хоёрдохёор, МТС болбол колхозуудтай договор баталжархёод, тэрээнээ дүүргэдэггүй байгаа.

Сельхозснаб хадаа колхозууд ба аймагуудые, илангаяа Баргажанай аймагай колхозуудые хүдөө ажахын машина ба зэбсэгүүдээр тон дутамаг хангана. Саашадаа колхозуудай эрилтые хүсэд хангахые Наркомземһээ эригдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Республикын солото ефремовец С. К. Киселев агроном Метляевтай хөөрэлдэжэ байна. П. Михайловай фото

Хүдөө ажахые механизацилга—шухала хэрэг

(Баргажанай аймагай, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парторг нүх. Раднаевай үгэһөө)

—«Хүдөөажахын продуктнуудые бэлэдхэлгын ба худалдан абалгын политикада хубилалтанууд тухайда» ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба СССР-эй Совнаркомой түүхэтэ тогтоолые манай колхознигууд үйлэдбэриин үндэр дэбжэлтээр угтаһан байгаа.

Манай колхозой ефремовскэ звенонууд 1940 ондо элбэг ехэ таряа ургуулаа. ВСХВ-дэ хабаадагша, суута ефремовец Хандажап Доржиевай звено гектар бүриһөө 220 пуд ургаса хуряаба. Бидэнэр стахановска ургасын түлөө тэмсэхэтээ хамта, адуу малаа олошоруулан үсхэбэрилхые оролдонобди. Малаймнай тоо толгойнь жэлһээ жэлдэ нэмэнэ. Энэ жэлдэ залуу мал түлжүүлхэ түсэбөө 106% гүйсэдхөөбди.

Герасимовска звенонуудые эмхидхэжэ. сабшалангаа һайжаруулха тушаа ехэ хүдэлмэри ябуулаабди. Энээнэй ашаар, адуу малнууднай үбһэ тэжээлээр дутамаггүйгөөр ондо орохонь.

Хүдөөажахые механизацилга—угаа шухала хэрэг. Илангаяа малажалай фермэнүүдэй хүдэлмэриень механизацилха тухайда анхаралаа табихаар саг болоо. Тиибэшье, «Сельхозснабай» конторо болбол манай тэндэхи колхозуудта машина зэбсэг үсөөниие эльгээнэ. Заримдаа эбдэрхэй машинанууд ошодог ушарнууд үзэгдэдэг.

Малай фермэнүүд болбол адуу малайгаа үүлтэрыень һайжаруулха хүсэд аргатай. Үүлтэртэ малнуудтай болоод байгаа һаа, бидэнэр малажалһаа элбэг дэлбэг продуктнуудые абажа, колхозоймнай олзонь ехэ болохо!

Карл Марксын нэрэмжэтэ артелиин дэргэдэ сыр болбосоруулха завод бии. Теэд. тэндэ сыр хэһэнэйнь һүүлдэ нилээд ехэ һүнэй продукт миин хаягдадаг байха юм. Тэрэниие али болохо аргаар хэрэглэхые шухалашалха ёһотойбди.

Ерэхэ хабарай тарилгада эрхимээр бэлэдхэжэ, 1941 ондо бүри ехэ ургаса абахын түлөө тэмсэе, нүхэд!

В. А. ГЕРАСИМОВАЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

(Кабанскын аймагай, «Путь Социализма» колхозой герасимовец Булановай үгэһөө)

Герасимовска хүдэлөөн гансахан манай республика дотор бэшэ, харин бүхы орон дотор үргэнөөр дэлгэрбэ.

Манай звенодо 1940 он дотор 9 хүнүүд хүдэлмэрилжэ, 228 гектар сабшалан уһалба, 4 километр утатай һубаг малтаба. Мүн 15 гектар хадалан дээрэ наг шэбхэ тарааһан, бөрнойлолго хэһэн байна. Герасимовска агротехникын гол заабаринуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлһэнэй ашаар 30 гектар сабшаланһаа га бүриин 60 центнер, 32 гектарһаа—32-32 центнер үбһэн абтаа.

Сабшалан шанаржуулгын хүдэлмэриие машиныи хүсөөр хэдэг болоо һаа, бүри үндэр ургаса туйлагдаха һэн гэжэ һананаб.

Манай колхоз 1939 ондо 4 эрхим колхознигуудһаа бүридэһэн, герасимовска звено эмхидхэһэн юм. Тэрэ жэлдээ 92 гектарһаа га бүриин 42 центнер ургаса абтаһан ба хоёрдохи сабшалга түрүүшынхеэ хэгдэһэн байна. Хоёр гектарһаа нэжээд бүриин 18 центнер ба бусадһаань 10-10 центнер хоёрдохёо сабшажа абаа һэмди.

Хилын саанаһаа телеграмманууд

Япони ба Таи хоорондын хани барисаан тухайда договорой удха

ТОКИО. декабриин 26. (ТАСС). Домей Цусин хадаа Япони ба Таи хоорондын хани барисаан тухай энэ жэлэй июниин 12-то баталагдаһан договорой удхые дамжуулба.

Тус договор болбол территориальна бүрин бүсэн байхые ба «хододоо эбнайрамдалтай ба хани барисаатай» байхые хоёр талаһаань дэмжэхые ба өөһэд хоорондоо информаци үгэлсэжэ байхые хараална. Хэрбээ эдэнэй нэгые добтолхо болоо һаа. нүгөөдэнь добтологшодо туһаламжа ба дэмжэлгэ үзүүлхэгүй гэжэ уялгаа үгэбэ.

Тус договор 45 жэлэй болзороор баталагдаһан ба ратификационно грамотануудаараа һэлгэлсэһэн—декабриин 23-най үдэрһөө хүсэндөө орохо байна.

Таи ба Французска Индо-Китад

ЛОНДОН. декабриин 26. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Индо-Китадай хилэ дээрэхи дайлалдаанууд үргэлжэлһөөр гэжэ Таин үсэгэлдэрэй коммюнике соо хэлэгдэнэ. Индо-Китадай сэрэгүүдэй бүлэглөөнүүд артиллериин галаар тараагдаба.

***

НЬЮ-ЙОРК. декабриин 26. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын мэдээсэһэнь: Индо-Китадай харюу хэмжээнүүдые манай правительство абаха болоно гэжэ Таин премьер Луанг Бипул Сонграм мэдүүлбэ. Таин мирнэ хэмжээнүүдые доромжолһон Индо-Китад болбол энэ сэрэгэй ябуулгануудта харюусалгатай болоно гэжэ хэлэбэ.

Премьерэй хэлэһэнэй ёһоор, Бирмын хилэдэхи байдалые һайжаруулһан дээрэһээ Англи ба Таи хоорондын харилсаанууд мүн һайжарһан байна.

Японско парламентын сесси нээгдэбэ

ТОКИО. декабриин 26. (ТАСС). Домей Цусин агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр японско парламентын 76-дахи сесси нээгдэбэ. Тус сессиие дээдэ палатадахи император нээбэ. Императорынь хадаа «Япони ба тэрээнтэй договор баталһан державанууд хоорондын харилсаануудай улам һайжаржа байһанда» ехэхэн ханамжатайгаар парламентынгаа члэнүүдтэ хандаба. Тэрэ шэлэн, император болбол мүнөө үеын шанга байдалнуудые анхаран. ерэхэ жэлэй сэрэгэй онсо бюджедые ба законой бусад проектнүүдые хэлсэхые гуйжа, парламентын члэнүүдтэ хандаһан байна.

Дипломатическа корпусой түлөөлэгшэд сессидэ байлсаба.

Албанидахи сэрэгэй ябуулганууд

АФИНЫ. декабриин 26. (ТАСС). Үсэгэлдэр грегүүд хадаа нютагай характертай ябуулгануудые амжалтатайгаар үргэлжэлбэ гэжэ тусгаар мэдээсэгдэнэ.

Декабриин 25-да итальянска авиаци болбол Карфу городые бомбодожо, гражданска зоной дундаһаа 15 хүн алагдаһан ба 30 гаран хүн шархатаба.

ЛОНДОН. декабриин 26. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, греческэ сэрэгүүд хадаа дайсанаа Дрино мүрэнһөө баруулжа сухариха баатай болгобо. Дайлалдаанай үеэр хэдэн хүнүүдые плендэ абаһан. 10 томо буу ба сэрэгэй материалнуудые абаба. Хойгуурхи райондо грегүүд ладын тулалдаагаар хэдэн деревнинүүдые эзэлбэ.

Дайсанда Италиһаа ерэһэн нэмэлтын хүсэнүүд мүнөө дээрээ оршом байдалда хубилалта хэхэ хабагүйхэн байна.

БЕЛГРАД, декабриин 26. (ТАСС). Фронтын центртэ, Тепелени ба Клисуры шадар греческэ сэрэгүүд урагшаа дабшахые һэдэһэн аад, тэдэниие дайсан табибагүй гэжэ «Време» газетэ мэдээсэнэ.

Артиллери ба авиациин хабаадалгатайгаар ябуулагдаһан шанга дайлалдаануудай эсэстэ Химара ехээр һандарба.

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 26. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, греческэ сэрэгүүд Валона тээшэ 15 миль дабшаба. Тэдэнэр хадаа 3 деревни эзэлһэн, олон итальянецуудые плендэ абаһан ба олон тоото сэрэгэй материалнуудые абаба.

***

БЕЛГРАД, декабриин 26. (ТАСС). Грегүүд хадаа итальянецуудай моторизированна отрядуудаа хэрэглэжэ шадахагүй районуудаар добтолголгобо үргэлжэлүүлэн, городууд ба деревнинууд шадархи хаданууудые эзэлхэ боломготой гэжэ «Политика» газетэ мэдээсэнэ.

Клисурын райондо греческэ сэрэгүүд хадаа саг үргэлжэ бүхэлһэн позицинуудые эзэлнэд.

ШВЕЦИДЭ БАГШАНАРЫЕ ҮСӨӨДХЭЛГЭ

СТОКГОЛЬМ, декабриин 24. (ТАСС). Швециин доодо һургуулинуудые эрхилхэ комитет болбол дүтын 5 жэлэй торшо дотор Швециин доодо һургуулинуудай багшанарай штадые 1620 хүнөөр үсөөдхэхэ тухай гэгээрэлэй министр Багге гэгшэдэ бэшэгээр мэдүүлһэн байна. Энэ зун мүн 1177 хүн үсөөдхэгдэһэн юм. Энэ хэмжээябуулга хадаа 9,4 миллион крон гамналга үгэхэ байна.

ИТАЛИИН БУРУУШААЛГА

РИМ, декабриин 24. Итали болбол баруун сүл губида 12 үдэрэй торшо дотор дайлалдаха зуураа 144 самолёдуудаа гээбэ гэжэ Рейтер агентствын мэдээсэһэнь хадаа худал хуурмаг гэжэ Стефани агентство буруушаана. Италиин авиациин министерствын мэдээгэй ёһоор, тэрэ үедэ Италиин 12 самолёдууд унагаагдаһан ба 11 самолёдууд базануудтаа бусажа ерээгүй байна. Тиин, агентствын мэдүүлһэнэй ёһоор, тэрэ үедэ Англиин 40 самолёдууд унагаагдаа һэн.

КИТАДДАХИ ДАЙНАЙ ЯБУУЛГАНУУД

Гуансиин хойто провинцада, Цзинцзянһаа 16 км. урдуур оршон байгаа Шилипу городые декабриин 15 ба 19-дэ китадай сэрэгүүд добтолбо. Японецуудай оборонительна барилгануудай линиие сүмэрэн орожо, китадууд хадаа 60 винтовко, 7 пулемет японецуудһаа буляан абаһан ба тэдэнэй мориной зэр зэмсэгтэй складые галдаба. Городой улицада зайлалдаанууд болоһон байна.

Хойто Китадта

Марионеточно засагуудай Бейпиндэ байгаа сэрэгүүдэй дунда зугадалга улам хүсэтэйгөөр дэлгэрнэ. Зугадагшадынь партизануудай отрядуудтай нэгэдэбэ. Энээнтэй дашарамдуулан японско командовани болбол городой харшын хана дабахаяа һэдэгшэд тэрэ дороо буудуулна гэһэн мэдүүлгые тунхаглаба.

Шанхайда забастовочно хүдэлөөнүүд

ШАНХАЙ. Шанхайдахи промышленна ба наймаанай предприятинуудаар забастовочно хүдэлөөнүүд улам дэлгэрнэ. Забастовкодо хабаадаһан хүдэлмэришэдэй ба алба хаагшадай тоо багсаамжын мэдээгээр 10000 гаран хүн шахуу болобо. Үсэгэлдэр бүд нэхэлгын багашаг мастерскойнуудаар 5000 гаран эхэнэр хүдэлмэришэд забастовко соносхоо.

Мальта арал

(Справка)

Итальянска авиациин Мальта аралда хэһэн добтолгонууд тухайда Англиин ба Италиин мэдээсэлнүүд дотор нэгэнтэ бэшэ дурсагдадаг байна. Тус арал хадаа Италиин горитоһон Дундада далай дээрэ байгаа объектнүүдэй нэгэнь болохо дээрэһээ, Итали хадаа дайнда орoһон түрүүшынгээ үдэрнүүдһээ эхилжэ, энээндэ эсэргүү агаарай сэрэгэй ябуулгануудые дэлгэрүүлһэн юм.

Мальта—Сицилиһээ 90 километр урдуур оршон байгаа багашаг арал болоно. Тус аралай таарамжатай зохид байдал хадаа тэндэ бүхэжэһэн уһан сэрэгэй ба агаарай сэрэгэй хүсэнүүдтэ Дундада далайн уһан замай ехэнхи хубиие хинамжалан байха арга байдал олгодог. Тэрээнэй эзэлжэ байгаа талмайнь 300 кв. км. ба 260 мянга гаран хүн ажаһуудаг. Гол шухала портнь—Ла-Валетта болоно.

Тус аралай ехэнхи хубинь уһаар хомор ба модоной ургамалнууд бүри үгы шахуу юм. Һуурин зониинь гол түлэб—малажал ба загаһанай агнуури эрхилдэг байна. Бүхы территориинь $^2/_3$ хубинь шахуу байгаалиин условинуудаар газартаряалангай ажалда зохидгүйшэг юм. Тиимэ дээрэһээ, хада уулын эрмэгтэ ба гүбээгэй нахидта дээрэ тарилга хэдэг. Эндэ пшеницэ, ярица, ячмень ба кукуруза таридаг. Мүн, жэмэстэ таримал модод ехэ олон бии. Промышленностинь тон бирагүй. тусгаарлан нэрэдбэл—бүд нэхэлгын (гарай үйлэдбэриин), папиросын, тамхинай ба үргэн хэрэгсэлэй бусад хэдэн зүйлнүүдэй үйлэдбэринүүд бии.

Географическа байдалаараа гайхамшаг таарамжатай Мальта хадаа хэдэн зуун жэлэй торшо дотор Дундада далайн оршондо ажаһуугаа арадуудай дура сэдьхэлые ехээр татадаг. Мальтые грегүүдшье, карфагенянуудшье римлянгуудшье, вандалнуудшье ба годуудшье эзэлээд үзэһэн юм. Тэрэ хадаа Византиин Империдэ ба норманнуудта хабаатай байдаг байгаа. Тиин, XIII-дахи зуунай үедэ Мальта хадаа испанецуудай мэдэлдэ орoһон юм. 1530 ондо V Карл (Испаниин король) гээшэ Мальтые иоаннуудай рыцарскэ ордендо үгэһэн байгаа, тэрэ гэһэнһээ хойшо «Мальтын рыцарьнүүд» гэжэ иоаннууд алдаршаһан юм. Мальтын сэрэгэй ябуулгада шухала удхашанартайе Наполеон мэдэжэ, 1798 ондо тус аралые эзэлһэн байна. 1800 ондо Мальтые Англи эзэлжэ, тэрэниие Дундада далайдахи өөрынгөө түшэгтэ база болгобо.

Тус арал дээрэ 1919 ондо болоһон национальна хүдэлөөн хадаа тон үргэн далайса абаа һэн. Энэ хүдэлөөн болбол Англиин правительствые ехэтэ сошоожо. хоёр жэл болоод байхада, демократическа эрхэ сүлөө бага зэргэ харуулһан, Мальтада хабаатай конституци зохёолгоһон байна. Мальтадахи губернаторай дэргэдэ Гүйсэдхэхэ совет гэжэ эмхидхэгдэһэн байбашье, тэрэнь үнэн дээрээ хэзээдэшье хуулиин эрхэгүй байһан юм. Бодото дээрээ аралдахи бүхы засагынь английска губернаторай гарта нэгэдэһэн байгаа.

Нэгэдэхи империалистическэ дайнай үедэ, Мальта хадаа союзнигуудай фло-

дой Дундада далайдахи ябуулгануудай түшэлгэнь байгаа һэн. Англичанууд хэдэн арбаад жэлэй торшодо Мальтые саг үргэлжэ бүхэлэн, Дундада далайдахи уһан сэрэгэйгээ томонууд базануудай нэгэн болгобо. Энэ хэрэгтэнь тус арал дээрэхи зохисотой естественнэ хэдэн гаваньнууд нилээд дэмжээри үгэһэн байгаа.

Ажана амгалан сагта Мальтын гарнизондо бүхыдөө 8000 хүн байдаг, зүгөөр, тэндэ 40 мянган хүнэй байха казармнууд баригданхай. Тус арал дээрэ гидросамоледой база түхеэрэгдэһэн ба шэнгэн түлишэ хадагалдаг, газар доорхи томо резервуарнууд бии. Юрэнхыдөө Ла-Валетта гаваньда сэрэгэй 50 корабльнууд байдаг байһанаа, 1935 ондо англо-итальянска зүришэлдөөнүүдэй хурсадаха үедэ, Англи хадаа гансал хүнгэн судануудаа тэндэнь орхижо, сэрэгэйгээ бусад томо суданнуудые Мальтаһаа гаргажа абаашаха баатай болоһон байгаа.

Мальта хадаа Сицилидэхи итальянска сэрэгэй агаарай базаһаа 15 минута соо ниидэжэ хүрэхэ зайтай газарта оршон байдаг тула, ехэ аюултай юм.

Мүн, Итали хадаа Мальтада эсэргүү сэрэгэй ябуулгануудые Мальтаһаа 200 км. газарта оршон байгаа Пантеллери гэжэ багахан арал дээрэхи өөрынгөө бишиихан базаһаа ябуулдаг. Пантеллери аралые Лампедуза ба Линоса гэжэ хоёр багахан аралнуудтайнь нэгэдхэбэл, Дундада далайн центральна хубидахи английска коммуникацида бүри ехэ аюултай болоно.

Мальта хадаа Италиин базануудта дүтэ шадар оршон байдаг туладаа, удхашанарынь эрид доошолно. Тиибэ-яабашье далайн хэрэм ба английска агаарай сэрэгэй база болохо байһан тула, Мальта арал Италида аюултай хэбээрээ.

А. Б.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Каландарашвили, 19. Телефоны: редактора — 3-23; секретариата — 3-44; отдалов партийной жизни, агитации и пропаганды — 7-55(2зв.); экономического отдела—7-55; отдела писем—5-07; дежурного по редакции—5-07.
Н—4245
Типография НКМП БМАССР.